

22. sz. Egyezmény

a tengerészek szerződésének pontjairól

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1926. június 7-én kilencedik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy elfogadja a tengerészek szerződésére vonatkozó különböző javaslatokat, - amely kérdés az ülés napirendjének első pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1926. június 24-én elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A tengerészek szerződésének pontjairól szóló 1926. évi Egyezmény” néven idézhető, és amely a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának rendelkezései szerint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai által ratifikálandó:

1. cikk

1. A jelen Egyezmény minden tengerjáró hajóra vonatkozik, mely a jelen Egyezményt ratifikáló tagállamok valamelyikének országában van bejegyezve, illetve az ilyen hajók tulajdonosaira, üzemeltetőire és tengerészeire.

2. Nem vonatkozik az alábbiakra:

- (a) hadihajókra,
- (b) kereskedelemben részt nem vevő kormányzati tulajdonú hajókra,
- (c) a parti kereskedelemben résztvevő hajókra,
- (d) yachtokra,
- (e) hagyományos indiai hajókra,
- (f) halászhajókra,

100 bruttóregiszter tonnánál vagy 300 köbméternél kisebb hajókra, sem pedig a hazai kereskedelmi hajókra, a nemzeti törvények által az ezen kereskedelem céljaira külön szabályzatban meghatározott tömeghatárnál kisebb hajókra a jelen Egyezmény elfogadásának napján.

2. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából az alábbi kifejezések az itt meghatározott módon értendők:

- (a) a “hajó” kifejezés vonatkozik bármely olyan hajóra vagy vízi járműre, akár állami, akár pedig magántulajdonban van, és amely üzemszerűen vesz részt tengeri hajózásban;

- (b) a “tengerész” kifejezés vonatkozik minden olyan személyre, akit bármely minőségben bármely hajó fedélzetén alkalmaznak vagy foglalkoztatnak, és aki szerepel a hajó szerződésében. Nem vonatkozik a hajóvezetőkre, révkalauzokra, kiképzőhajón levő kadétokra és diákokra és megfelelően szerződötett tanoncokra, tengerész matrózokra és egyéb, tartós kormányszolgálatban álló személyekre;
- (c) a “hajóvezető” kifejezés a révkalauz kivételével vonatkozik minden olyan személyre, aki a hajó parancsnokságát ellátja, illetve azért felelősséggel tartozik;
- (d) a “hazai kereskedelmi hajó” kifejezés olyan hajóra vonatkozik, mely egy adott ország és a szomszéd ország kikötője közötti kereskedelemben vesz részt a nemzeti törvények szerinti földrajzi határokon belül.

3. cikk

1. A szerződés cikkeit alá kell írnia mind a hajótulajdonosnak vagy képviselőjének, mind a tengerésznek. A tengerésznek és tanácsadójának is megfelelő lehetőséget kell biztosítani a szerződés cikkeinek átnézésére az aláírást megelőzően.

2. A tengerésznek a nemzeti törvények által előírt feltételek szerint kell aláírnia a szerződést az illetékes állami hatóság által gyakorolt megfelelő felügyelet biztosítása céljából.

3. A fenti rendelkezések akkor minősülnek teljesítettnek, ha az illetékes hatóság igazolja, hogy a szerződés rendelkezéseit írásban eléje terjesztették, és ezeket mind a hajótulajdonos vagy képviselője, mind a tengerész megerősítette.

4. A nemzeti törvényeknek megfelelőképpen gondoskodniuk kell arról, hogy a tengerész biztosan megértse a szerződést.

5. A szerződés nem tartalmazhat semmi olyat, ami ellentmondana a nemzeti törvények vagy a jelen Egyezmény rendelkezéseinek.

6. A nemzeti törvényeknek kell előírniuk azokat a további formai követelményeket és biztosítékokat a szerződés teljesítésére vonatkozóan, amelyek szükségesnek tekinthetők a hajótulajdonos és a tengerész érdekeinek a védelme céljából.

4. cikk

1. A nemzeti törvényeknek megfelelően meg kell tenni a megfelelő intézkedéseket annak a biztosítására, hogy a szerződés ne tartalmazzon olyan kitételt, amelynek értelmében a felek előre úgy szerződnek, hogy eltérnek a szerződés hatáskörére vonatkozó szokásos szabályoktól.

2. A jelen cikk nem értelmezhető a döntőbíráskodásra terjesztés kizárásaként.

5. cikk

1. Minden tengerésznek kapnia kell egy, a hajó fedélzetén való alkalmazásának jegyzőkönyvét tartalmazó dokumentumot. A dokumentum formáját, a bejegyzendő adatokat és a kérdéses adatok bevitelének a módját a nemzeti törvényeknek kell meghatározniuk.

2. A dokumentum nem tartalmazhat állítást a tengerész munkájának a minőségére vagy a bérére vonatkozóan.

6. cikk

1. A szerződés köthető határozott időre vagy egy hajóútra, vagy amennyiben a nemzeti törvények ezt megengedik, korlátlan időre.

2. A szerződésnek világosan ki kell mondania az egyes felek jogait és kötelezettségeit.

3. Minden esetben tartalmaznia kell a következő adatokat:

- (1) a tengerész családi és egyéb nevei, születési ideje vagy életkora;
- (2) a szerződés megkötésének helye és időpontja;
- (3) azon hajó vagy hajók neve, amelyen vagy amelyeken a tengerész szolgálatot vállal;
- (4) a hajószemélyzet létszáma, amennyiben a nemzeti törvények ezt megkövetelik;
- (5) a tervezett hajóút vagy hajóutak, ha ez a szerződés megkötésekor megállapítható;
- (6) a tengerész beosztása;
- (7) ha lehetséges, az a hely és időpont, ahol és amikor a tengerésznek szolgálatra kell jelentkeznie a fedélzeten;
- (8) a tengerésznek biztosítandó ellátmány nagyságrendje, hacsak a nemzeti törvények nem írnak elő más rendszert erre vonatkozóan;
- (9) a bér összege,
- (10) a szerződés megszüntetése és ennek feltételei, azaz:
 - (a) ha a szerződés korlátozott időre szól, a lejárat dátuma;
 - (b) ha a szerződés egy hajóútra szól, a cél-kikötő és az az időtartam, amelynek a megérkezés után el kell telnie, mielőtt a tengerészt elbocsátanák;
 - (c) ha a szerződés korlátlan időre szól, azok a feltételek, amelyek fennállása esetén bármelyik fél jogosult felbontani a szerződést, valamint a szükséges felmondási idő; ez az időszak nem lehet kevesebb a hajótulajdonos, mint a tengerész esetében;
- (11) a tengerésznek járó éves fizetett szabadság ideje egyazon hajózási társaságnál eltöltött egy szolgálati év után, amennyiben a nemzeti törvények előírják ilyen szabadságot;
- (12) bármely más, a nemzeti törvények által megkövetelt adat.

7. cikk

Ha a nemzeti törvények úgy rendelkeznek, hogy a fedélzeten kell lennie egy jegyzéknek a személyzeti állományról, meg kell mondaniuk, hogy a szerződést be kell-e jegyezni a személyzeti állomány jegyzékébe, vagy csatolni kell ahhoz.

8. cikk

Annak érdekében, hogy a tengerész meggyőződhessen jogai és kötelezettségei természetéről és mértékéről, a nemzeti törvényeknek rögzíteniük kell azokat az intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy világos tájékoztatás álljon rendelkezésre a munkavállalási feltételekről a fedélzeten, vagy úgy, hogy a megállapodás feltételeit

kifüggesztik egy olyan helyen, amely könnyen elérhető a személyzeti szállásról, vagy valamilyen más megfelelő módon.

9. cikk

1. A korlátozott idejű szerződést bármely fél felmondhatja bármelyik olyan kikötőben, ahol a hajó ki- vagy berakodik, feltéve, hogy megvan a szerződésben megszabott felmondási idő, amely nem lehet kevesebb huszonnégy óránál.

2. A felmondást írásban kell közölni; a nemzeti törvényeknek kell megszabniuk azt a felmondási módozatot, amely a legalkalmasabb arra, hogy kizárjon bármely, a felek között később ezzel a ponttal kapcsolatban felmerülő vitát.

3. A nemzeti törvényeknek kell meghatározniuk azokat a kivételes körülményeket, amelyek esetén a megfelelőképpen közölt felmondás sem szünteti meg a szerződést.

10. cikk

Az egy hajóútra vagy korlátozott időre vagy korlátlan időre kötött szerződés a következő esetekben minősül megfelelőképpen megszüntetettnek-

- (a) a felek kölcsönös beleegyezése esetén;
- (b) a tengerész halála esetén;
- (c) a hajó elvesztése vagy hajózásra való alkalmatlanná válása esetén;
- (d) bármely más, a nemzeti törvények vagy a jelen Egyezmény által megadott ok fennállása esetén.

11. cikk

A nemzeti törvényeknek kell meghatározniuk azokat a körülményeket, amelyek esetén a tulajdonos vagy a hajóvezető azonnali hatállyal elbocsáthatja a tengerészt.

12. cikk

A nemzeti törvényeknek kell meghatározniuk továbbá azokat a körülményeket is, amelyek esetén a tengerész követelheti azonnali elbocsáttatását.

13. cikk

1. Ha a tengerész a hajótulajdonos vagy ügynöke megalégedésére szolgáló módon bebizonyítja, hogy alkalmas a hajóparancsnoki tisztre, vagy tisztii vagy mérnöki kinevezésre, vagy bármely más, az általa betöltöttnél magasabb fokozatú beosztásra, vagy, hogy munkavállalása óta bármely más olyan körülmény állt elő, amely miatt saját érdekében lényeges, hogy engedélyezzék az elbocsátását, követelheti az elbocsátást, feltéve, hogy alkalmas és megbízható embert állít maga helyett, úgy, hogy ez nem jelent nagyobb kiadást a hajótulajdonosnak és a hajótulajdonos vagy ügynöke megalégedésére szolgál.

Ilyen esetben a tengerész az alkalmazásból való távozása időpontjáig jogosult a bérére.

14. cikk

1. A szerződés megszüntetésének vagy felbontásának az okától függetlenül az elbocsátás tényét be kell jegyezni a tengerésznek az 5. cikknek megfelelően kiadott dokumentumába és a személyzeti állomány jegyzékébe, és ezt a bejegyzést bármely fél kérésére jóvá kell hagyatni az illetékes hatósággal.

2. A tengerésznek minden időpontban jogában áll az 5. cikkben említett jegyzőkönyvön kívül külön igazolást kapni a kapitánytól a munkája minőségére vonatkozóan, vagy ennek hiányában arról, hogy teljes mértékben megfelelt a megállapodás szerinti kötelezettségeinek.

15. cikk

A nemzeti törvényeknek kell rögzíteniük azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a jelen Egyezmény feltételeinek való megfelelést.

16. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányában közzétett feltételek szerint a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

17. cikk

1. A jelen Egyezmény azon a napon lép hatályba, amelyen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény csak azon tagállamokra nézve hatályos, melyeknek ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve azon a napon lép hatályba, melyen ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

18. cikk

Amint a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját nyilvántartásba vette, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni. Ugyancsak értesítenie kell a tagállamokat a Szervezet más tagjai által vele később közölt ratifikációk nyilvántartásba vételéről.

19. cikk

Minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a 17. cikk rendelkezéseinek fenntartásával kötelezi magát arra, hogy az Egyezmény 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14. és 15. cikkének rendelkezéseit legkésőbb 1928. január 1-ig életbe lépteti, és megteszi az ezen rendelkezések hatályát biztosító szükséges lépéseket.

20. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden, a jelen Egyezményt ratifikáló tagállama kötelezi magát arra, hogy annak rendelkezéseit alkalmazza gyarmataira, védnöksége alatt álló területeire és birtokaira, összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 35. cikkének rendelkezéseivel.

21. cikk

A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

22. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa legalább tíz évente egyszer jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

23. cikk

A jelen Egyezmény francia és angol szövegváltozatai egyaránt hitelesek.